

Research Article

Journal of Exercise and Sport Sciences Research (JOINESR) 4(1), 24-32, 2024

Received: 21-May-2024 Accepted: 28-Jun-2024

homepage: <https://dergipark.org.tr/en/pub/joinesr>

<https://dergipark.org.tr/en/pub/joinesr/issue/81938/1487677>

SAKARYA UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Farklı Lise Türlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Esra ERDEM^{1*} , Duygu ÖZYAHNİ² , Nazlıcan KILIÇ CURA³ , Burak GÜNEŞ⁴

¹ Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, esra.brbroglu@hotmail.com

² Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, duyguozyahni977@gmail.com

³ Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, nzlc48@outlook.com

⁴ Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Spor Bilimleri Fakültesi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye, gunesburak82@gmail.com

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Bursa ilinde farklı liselerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını incelemektir. Araştırmaya Bursa ilinde öğrenim gören öğrencilerden 244 (%58,7) kadın, 172 (%41,3) erkek olmak üzere toplamda 416 öğrenci, gönüllülük esasıyla katılmıştır. Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilere, araştırmacı tarafından "Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" ve "Kişisel Bilgiler Formu" veri toplama araçları uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Bağımsız Gruplar T-Testi ile Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmıştır. Lise türü, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumları puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Cinsiyet değişkeninde erkek öğrencilerin beden eğitimi tutum puanları kız öğrencilere göre istatistiksel olarak daha yüksek bulunmuştur. Sınıf düzeyi değişkeninde 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum puanlarının 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin tutum puanlarından anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Lise türü değişkenine bakıldığında ise, Mesleki Teknik Anadolu lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum puanlarının, Anadolu İmam Hatip lisesi öğrencilerinin puanlarından anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersi tutumlarının yüksek olduğu bulunmuş ve sınıf düzeyi yükseldikçe tutum puanlarının azaldığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Farklı lise türleri, beden eğitimi, tutum

* Sorumlu yazarın e-posta adresi: esra.brbroglu@hotmail.com

An Examination of the Attitudes of Students Studying in Different High School Types Towards Physical Education and Sports Courses

ABSTRACT

For this purpose, it includes their attitudes towards physical education, which they see being done in different high schools in Bursa. A total of 416 students, 244 (58.7%) women and 172 (41.3%) men, who saw themselves studying in Bursa, participated in the research on a voluntary basis. The participation of participants in different types of high schools was included in the "Physical Education Lesson Attitude Scale" and "Personal Information Form" data collection tools by the researcher. Independent Groups T-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used to analyze the data obtained. The differences in physical education course attitudes scores according to the variations in high school type, gender and grade levels are significant. During gender change, men's physical training attitude scores remain at higher rates than their anger rates. The point at which the attitude scores of the 9th graders in physical education course are significantly higher than the attitude scores of the 10th, 11th and 12th grades in the variability at the grade level. As for the varying conditions of high school type, it is understood that the physical education attitude scores of Vocational Technical Anatolian High School are significantly higher than the scores of Anatolian Imam Hatip High School. When the findings are evaluated in general, it is seen that physical education attitudes are high and attitude scores decrease as much as they increase at the class level.

Key words: Different types of high schools, physical education, attitude.

Giriş

Eğitimin, insanların davranışlarını değiştirmedeki etkisi büyüktür. Bu değişimler, bireylerin yaşam kalitesini artırırken toplumun genel gelişimine de olumlu katkıda bulunabilir. Bu nedenle, eğitim toplumsal ilerlemenin temel taşlarından biri olarak kabul edilir (Gökçer, 2009). Çağdaş eğitim sistemi, öğrencilerin bedensel, duygusal, mantıksal ve sosyal davranışlarını kapsayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Bu anlayışa uygun bir eğitim sistemi, öğrencilerin zihinsel ve fiziksel gelişimlerini artırmayı hedefler (Pate, Corbin ve Pangrazi, 1998). Beden eğitimi, bu amaca hizmet eden önemli bir öğrenme alanıdır.

Nitelikli yapılandırılmış beden eğitimi, eğitim sistemi içinde insanların bütünsel gelişimine (bilişsel, duyuşsal, psikomotor) katkıda bulunma potansiyeline sahiptir (Morgan ve Bourke, 2008). Telema ve arkadaşları (2005), beden eğitiminin sağlıklı yaşam davranışlarının kazandırılmasında önemli bir ortam olduğunu belirtmişlerdir. Nitelikli beden eğitimi ortamlarında, öğrenciler bilişsel (spor kültürü, sağlıklı yaşam bilgisi, problem çözme vb.), duyuşsal (iş birliği, yardımlaşma, özgüven, sosyalleşme vb.) ve psikomotor (beceri öğrenimi, fiziksel uygunluk) kazanımlar elde edebilirler (Bucher, 1983).

Öğretim programlarında belirtilen beden eğitimi derslerinin kazanımlarının (MEB, 2018) gerçekleşmesi ve bu kazanımların yaşam tarzı haline gelmesinde öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumları büyük önem taşımaktadır. Olumlu tutum sergileyen öğrenciler, ders etkinliklerinin verimli bir biçimde yürütülmesini ve belirlenen hedeflere ulaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, bu pozitif tutum, öğrencilerin gelecekte farklı fiziksel etkinliklere gönüllü katılımını teşvik edebilir (Silverman ve Scrabis, 2004).

Literatür, öğrencilerin beden eğitimine yönelik tutum puanlarının genellikle yüksek olduğunu göstermektedir (Güllü, 2007; Keskin, 2015). Figley (1985), öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgisini artıran veya azaltan unsurları belirlemek için yaptığı çalışmada, en sık vurgulanan konuların öğretmen veya program olduğunu ortaya koymuştur. Çelik ve Puler (2011), Karadağ (2012), Şişko ve Demirhan (2002) gibi araştırmacılar ise, kadın öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere göre daha düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Chung ve Philips (2002), Tayvan ve Amerika'daki öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarının farklılık gösterdiğini ve cinsiyetin bu tutumları etkilediğini bulmuşlardır. Carlson (1994) ve Rice (1988) ise, beden eğitimi dersine duygusal bir bağ geliştiren öğrencilerin olumlu tutum sergilediklerini ve beden eğitimi öğretmenlerini etkili bir rol model olarak algıladıklarını bulmuşlardır.

Başka bir çalışmada ise Alpaslan (2008), öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarında, sınıf düzeyi arttıkça belirgin bir düşüş olduğunu, lisansı olmayan öğrencilerin lisansı olan öğrencilere göre daha düşük tutum puanına sahip olduğunu ve cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını bulmuştur.

Birtwistle ve Brodie (1991), ortaokul ve ilkokul seviyesindeki kız ve erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ve dersin sağlığa yararlarına dair düşüncelerini araştırmışlardır. Hem kız hem de erkek öğrenciler, beden eğitimi dersinin sağlığa yararlı ve önemli olduğunu düşünmekle birlikte, erkek öğrenciler derslere karşı daha negatif tutum sergilemişlerdir. Alpaslan (2008) ve Güllü (2007), öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının sınıf seviyesine göre farklılaştığını bulmuşlardır. Farklı lise türlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Güllü, Güçlü ve Arslan, 2009; Hazar, 2019).

Geçmişten günümüze, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını araştıran birçok çalışma yapılmıştır. Genellikle pozitif tutum sergileyen öğrencilerin yanında negatif tutuma sahip olan öğrenciler de bulunmaktadır. Bu negatif tutuma sahip öğrencilerin bakış açılarının değiştirilmesi ve beden eğitimi derslerinin daha faydalı ve eğlenceli hale getirilmesi gerekmektedir (Genç vd., 2013).

Öğrencilerin beden eğitimine yönelik tutumlarının belirlenmesi, eğitim politikalarının ve programlarının etkin bir şekilde tasarlanmasına yardımcı olabilir. Ayrıca öğrencilerin tutumlarının analizi, öğretim yöntemlerinin ve içeriğin geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Beden eğitimine ilişkin tutumların araştırılması hem bireylerin hem de toplumun bütünsel sağlık ve refahını desteklemek için de önemlidir. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, farklı okul türlerinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını farklı değişkenler açısından incelemektir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Yapılan çalışmada, nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, daha öncesinde ya da şu anda var olan bir olguyu olduğu gibi betimlemeyi hedefleyen çalışmalara uygun bir model olarak ifade edilmektedir (Karasar, 2005).

Araştırmanın Grubu

Araştırma grubu, Bursa şehrinde öğrenim gören kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen öğrencilerden oluşmaktadır. Bu bağlamda Anadolu İmam Hatip Lisesi, Spor Lisesi, Anadolu Lisesi ve Mesleki Teknik Anadolu Lisesi olarak dört farklı lisede öğrenim sağlayan toplamda 416 lise öğrencisi araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma grubunun demografik özellikleri

Cinsiyet	n	%
Kadın	244	58,7
Erkek	172	41,3
Sınıf	n	%
9. sınıf	114	27,4
10. sınıf	129	31,0

11. sınıf	98	26,6
12. sınıf	75	18,0
Lise Türü	n	%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	125	30,0
Anadolu Lisesi	113	27,2
Mesleki Teknik Anadolu Lisesi	43	10,3
Spor Lisesi	135	32,5
Toplam	416	100,0

Veri Toplama Aracı

Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Yapılan çalışmada, beden eğitimi dersine ilişkin tutumları belirlemek için Güllü ve Güçlü'nün (2009) geliştirmiş olduğu 'Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği' öğrencilerde kullanılmıştır. Tek faktörlü varyans değeri %36,19 ve ilk öz değeri 12,67 bulunmakta olup ölçek tek boyutlu olarak değerlendirilmiştir. İlk olarak, ölçeğin güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Bu analizler sonucunda Cronbach Alfa değeri 0,94, güvenilirlik katsayısı ise 0,80 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin türü 5'li likert olup, dereceleme şekli "Tamamen Katılıyorum (5), Katılıyorum (4), Kararsızım (3), Katılmıyorum (2), Kesinlikle Katılmıyorum (1)" biçiminde tasarlanmıştır. Daha önce yapılmış ve bitmiş olduğu için olumsuz 11 madde (madde 3, 17, 19, 20, 24, 25, 26, 29, 30, 34, 35) ve olumlu 24 madde olmak üzere toplamda 35 maddenin bir araya gelmesiyle oluşmuş olup ölçek değerlendirme sonucuna göre en düşük puan 35, en yüksek puan ise 175 olarak bulunmuştur (Güllü ve Güçlü, 2009). Yapılan bu çalışma sonucunda, ölçeğe için kullanılan materyalin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .95 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, belirtilen okullarda araştırmacılar tarafından birebir uygulama ile kolayda örneklem yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Veri toplama süreci öncesinde, araştırmaya katılan öğrencilere araştırmanın amacı ve önemli noktaları aktarılmıştır. Ayrıca, katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığı ve toplanan verilerin yalnızca araştırma amacıyla değerlendirileceği belirtilmiştir. Bu bilgilendirme ile birlikte değerlendirmede katılımcı olmak isteyen öğrencilerden veriler toplanmıştır. Verilere uygulanacak istatistiksel analizler için çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiş ve ortaya çıkan sonuçların -2 ile +2 aralığında değiştiği bulunmuştur. Bu değerlerin normal dağılıma uygunluğuna dair bilgiler literatürde mevcuttur (George ve Mallery, 2019, ss. 114-115). Daha sonra, verilerin istatistiksel analizleri aşamasında bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü varyans (ANOVA) analizleri kullanılmıştır. ANOVA testi sonucunda fark çıkan gruplarda, farkın kaynağını tespit edebilmek için post hoc testlerinden de yararlanılmıştır.

Bulgular

Tablo 2. Beden eğitimi dersi tutum puanlarının cinsiyete göre karşılaştırması

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi	Kadın	244	127,78	27,18	-3,114	,002
Dersi Tutum	Erkek	172	136,32	28,07		

Tablo 2'deki “bağımsız gruplar t-testi” sonuçları incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarında cinsiyet yönünden değerlendirildiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılığın yer aldığı tespit edilmiştir ($p<.05$).

Tablo 3. Beden eğitimi dersi tutum puanlarının sınıf düzeyine göre karşılaştırması

	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{X}$	Ss	F	P	Fark
Beden Eğitimi Dersi Tutum	9. sınıf	114	142,39	23,80	10,573	,000	9>10,11,12
	10. sınıf	129	130,35	27,42			
	11. sınıf	98	127,17	30,21			
	12. sınıf	75	121,52	25,96			

Tablo 3'deki “tek yönlü varyans (ANOVA)” analizi sonuçları incelendiğinde beden eğitimi dersi tutum puanlarında sınıf düzeyine ilişkin istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<.05$). Oluşan anlamlı farklılık kaynağını tespit etmek için kullanılan Post Hoc (Scheffe) analizi sonuçlarına göre; 9. Sınıf öğrencilerinin puan ortalamalarının 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin puan ortalamalarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Beden eğitimi dersi tutum puanlarının lise türüne göre karşılaştırması

	Lise Türü	n	$\bar{X}$	Ss	F	P	Fark
Beden Eğitimi Dersi Tutum	Anadolu İmam Hatip Lisesi ^a	125	131,44	23,74	3,764	,011	c>a
	Anadolu Lisesi ^b		113	124,83			
	Mesleki Teknik Anadolu Lisesi ^c	43	139,44	27,59			
	Spor Lisesi ^d		135	134,02			

Tablo 4' deki “tek yönlü varyans (ANOVA)” analizi sonuçları incelendiğinde beden eğitimi dersi tutum puanlarında lise türüne ilişkin istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde farklılık tespit edilmiştir ($p<.05$). Oluşan bu farklılığın kaynağını tespit etmek için uygulanan Post Hoc (Scheffe) analizi değerlendirme sonuçlarına göre; Mesleki Teknik Anadolu lisesinin puan ortalamalarının Anadolu İmam Hatip lisesinin puan ortalamalarından anlamlı derecede fazla olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Beden eğitimi dersi tutum puanları ortalamaları

	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	Ss
Beden Eğitimi Dersi Tutum	416	39	175	131,31	27,84

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puan ortalamalarının $131,31\pm 27,84$ olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma

Bu çalışma, Bursa ilinde bulunan lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarını araştırmak amacıyla yapılmıştır. İnceleme sonucu elde edilen bulgular bu bölümde tartışılmıştır.

Cinsiyet faktörü, beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarda önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, birçok araştırmada kadınların ve erkeklerin tutumları karşılaştırılmıştır (Alparslan, 2008). Çalışma sonucunda, öğrenim gören öğrenci gruplarının beden eğitimi dersi tutum puanlarında cinsiyet bakımından istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu neticeden yola çıkarak, erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Erkek öğrencilerin bedensel yeterliklerinin daha fazla olması veya sosyo-kültürel sebeplerden dolayı daha fazla dışa dönük davranmaları ve daha fazla spor yapmaları bu durumu ortaya çıkarmış olabilir. Bu bulgu, literatürde birden fazla araştırma neticesiyle de benzerlik göstermektedir (Balyan vd., 2005; Güllü, 2007; Hünük, 2006; Kangalgil vd., 2006; Koca vd., 2005; Oktaş, 2019; Smoll ve Schutz, 1980; Şişko ve Demirhan, 2002). Alan yazına bakıldığında, Çolak (2009)'ın yaptığı araştırmada farklı bulgular elde edilmiştir. Ortaokulda öğrenim gören öğrenci gruplarının beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının değerlendirildiği bu çalışmada, erkek öğrenci gruplarının tutum puanlarının kadın öğrenci gruplarına kıyasla daha düşük olduğu ortaya konmuştur. Çalışma bulgularıyla literatür arasındaki farklılıklardan birisinin, öğrencilerin başka liselerde öğrenim görmesinden dolayı başka kültüre sahip olması olabileceği düşünülmektedir. Eğitimin kültüre göreliği, başka okullarda öğretmenlerin kullandıkları öğretim stillerinin birbirinden farklı olmasıyla, derslerin hedeflerindeki ve işlenişindeki farklılıklardan kaynaklanmış olabilir. Toplumsal yapı ve kültür gibi değişkenleri de dikkate alarak yapılacak çalışmalarla araştırma bulguları desteklenebilir.

Araştırmada yer alan öğrenci gruplarının beden eğitimi dersine yönelik tutum puanlarının sınıf düzeyine göre istatistiksel açıdan anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Araştırma sonuçları 9. sınıfta yer alan öğrencilerin tutum puan ortalamalarının 10., 11. ve 12. sınıfların tutum ortalamalarından anlamlı derecede yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça beden eğitimi dersine olan tutumlarının azalmasının temel sebeplerinden biri de 11. ve 12. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ortaöğretim bitiminde yer alan sınav kaygısı olabilir. Benzer şekilde, Alparslan (2008), Güllü (2007), Hilland ve ark. (2009), Keskin ve ark. (2016), Koca ve Aşçı (2005), Özyalvaç (2010), Phillips (2011), Stewart ve ark. (1991) gibi çalışmalar, beden eğitimi dersine ilişkin tutumların sınıf değişkeni baz alınarak değerlendirildiğinde anlamlı bir biçimde farklılık olduğunu göstermektedir. Koca ve Aşçı (2005), Güllü ve diğerlerinin (2009) ortaokulda bulunan öğrenci grupları üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarda erkek ve kadın öğrenci gruplarının sınıf seviyeleri arttıkça beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarında azalma görüldüğü sonucuna ulaşmışlardır. Ancak Gosset (2015), sınıf düzeyinin bu tutumları değiştirmedini belirtmektedir.

Araştırma sonuçları lise türü değişkeni açısından değerlendirildiğinde, Mesleki Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin tutum puanlarının Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin tutum puanlarından anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, farklı lise türünde okuyan öğrencilerin farklı yaşam tarzlarına, yaş dönemi özelliklerine ve okullardaki spor anlayışındaki farklılıklara dayanabilir. Yapılan çalışmalarda (Güllü, Güçlü ve Arslan, 2009; Hazar, 2019) öğrenci gruplarının beden eğitimi ve spor dersine nazaran okul türleri bakımından anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Ancak Çetin (2007), öğrencilerin okul çeşitlerini baz alarak beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarında anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin beden eğitimi dersi tutum puanlarının ortalamasının üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu netice, öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının iyi seviyede olduğunu işaret etmektedir. Araştırma sonuçları literatür ile paralellik göstermektedir (Alemdağ vd. 2014; Keskin, 2015).

Bu çalışma, Bursa ilindeki lise öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını incelemiş ve çeşitli değişkenlerin bu tutumları nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Cinsiyet, sınıf düzeyi ve lise türü gibi faktörlerin öğrencilerin tutumları üzerinde belirleyici rol oynadığı bulunmuştur. Elde edilen bulgular, literatürdeki benzer çalışmalarla uyumlu olduğu gibi, bazı durumlarda farklılıklar da göstermiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada beden eğitimi dersi tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi sonucunda elde edilen bulgular şu şekildedir:

Beden eğitimi dersi tutum puanları cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir. Bu bulgu, öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının cinsiyete bağlı olarak değişebileceğini göstermektedir. Sınıf seviyesi açısından yapılan incelemede, 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersi tutum puanlarının 10., 11. ve 12. sınıf öğrencilerinden anlamlı derecede yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin lise eğitimleri süresince beden eğitimi derslerine olan tutumlarının zamanla azaldığını göstermektedir. Lise türleri arasında yapılan karşılaştırmada, Mesleki Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerine göre beden eğitimi dersi tutum puanlarının anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, farklı lise türlerinin öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Literatür taraması sonucunda, lise türü değişkenine dayalı yapılan çalışmaların sayısının yetersiz olduğu ve bu konuda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Özellikle özel ve devlet liseleri arasındaki karşılaştırmaların artırılması gereklidir. Ayrıca Beden eğitimi dersi tutumlarını anlamak ve geliştirmek için öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik beklentilerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğrencilerini daha iyi tanıyarak tutum düzeylerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmeleri önerilir. Öğrencilerdeki tutum düzeylerini artırmak, yaşam boyu düzenli fiziksel aktivite alışkanlıklarını teşvik etmede önemli bir rol oynayabilir.

Yazarların Katkıları

1.Yazar (Sorumlu Yazar) Esra ERDEM: Çalışma düşüncesinin oluşturulması, araç-gereç bununla birlikte yöntemlerin belirlenmesi, verilerin düzenlenmesi, alan yazın taraması, makalenin tüm bölümlerinin oluşturulması, imla ayrıca dil bilgisi kontrolleri.

2.Yazar Duygu ÖZYAHNİ: Araştırma düşüncesi, planlaması, alan yazın incelemesi.

3.Yazar Nazlıcan KILIÇ CURA: Verileri toplama, alan yazın incelemesi

4.Yazar Burak GÜNEŞ: Neticeye ulaşmak için araç-gereç bununla birlikte yöntemlerin belirlenmesi, makalenin tüm bölümlerinin kontrolü, tartışma, sonucun şekillenmesi, imla ve dil bilgisi kontrolleri.

Kaynakça

- Alemdağ, S., Öncü, E., & Sakallıoğlu, F. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ve Öz-Yeterlikleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 45-60.
- Alpaslan, S. (2008). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlerinin sergilediği öğretim davranışlarına ilişkin algıları ve öğrencilerin bu derse karşı geliştirdikleri tutumları. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.*
- Balyan, M., Morali, S., & Onursal, A. M. (2005). The attitudes of various secondary school students toward physical education lessons (İzmir Sample). 46th ICHPER-SD Anniversary World Congress.

- Birtwistle, G. E., & Brodie, D. A. (1991). Children's attitudes towards activity and perceptions of physical education. *Health Education Research*, 6(4), 465-478.
- Bucher, C. A. (1983). Administration of physical education and athletic programs. (No Title).
- Carlson, T.B. (1994). Why students hate, tolerate, or love gym: A study of attitude formation and associated behaviors in physical education (Doctoral dissertation, University of Massachusetts, 1994). *Dissertation Abstracts International*, 55-03A, 0502.
- Min-Hau, C., & Phillips, D. A. (2002). The relationship between attitude toward physical education and leisure time exercise in high school students. *Physical Educator*, 59(3), 126.
- Çelik, Z., & Pular, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlar. *VAN/YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 115-121.
- Çetin, M. (2007). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması (Kırşehir il örneği). *Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Ankara*.
- Çolak, F. Ş. (2019). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi (Erzurum ili örneği) (Master's thesis, Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü).
- Figley, G. E. (1985). Determinants of attitudes toward physical education. *Journal of teaching in Physical Education*, 4(4), 229-240.
- Genç, E., Batmaz, H. Ç., Coşkun, Z., Pala, R., Çınar, V., & Biçer, S. Y. (2013). Güzel sanatlar ve spor lisesi, spor bölümü öğrencilerinin sayısal derslere karşı tutumları (Elazığ örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 1163-1177.
- George, D., & Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference*. Routledge.
- Gosset, M. E. (2015). Comparison of attitude toward physical education of upper elementary school in skill themes and multiactivity classes. Doctoral dissertation, Columbia University, New York
- Gökkyer, N. (2009). Öğretmenlerin İlköğretim Müfettişlerince Yapılan Sınıf Denetimine Yönelik Algıları. *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 68-76.
- Güllü M (2007): Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının araştırılması. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Güllü, M., Güçlü, M., & Arslan, C. (2009). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Sport Sciences*, 4(4), 273-288.
- Güllü, M., & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği geliştirilmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 138-151.
- Hazar, G. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını etkileyen faktörlerin araştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.
- Hilland TA, Stratton G, Vinson D, et al (2009): The physical education predisposition scale: preliminary development and validation. *Journal of Sport Sciences*, 27(14), 1555-1563.
- Hünük, D. (2006). Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretimin ikinci kademesinde beden eğitimi derslerine ilişkin tutumların sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılım bakış açısının karşılaştırılması (Yüksek Lisans tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Kangalgil, M., Hünük, D. Ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise Ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 17 (2), 48-57.
- Karadağ, S. (2012). İlköğretim 8. sınıf ve lise 11. Sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere bağlı olarak karşılaştırılması (Kırıkkale örneği). Yayınlanmam yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (17. Baskı). Ankara: Nobel yayın dağıtım, 81-83.
- Keskin, Ö. (2015). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Sakarya ili örneği (Doctoral dissertation, Sakarya Üniversitesi (Turkey)).
- Keskin, N., Erman, Ö. N. C. Ü., & KÜÇÜK, K. S. (2016). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutum ve öz-yeterlilikleri. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 93-107.

- Koca, C., & Asci, F. H. (2005). Gender role orientation in Turkish female athletes and non-athletes. *Women in Sport & Physical Activity Journal*, 14(1), 86.
- Koca, C., Aşçı, F. H., & Demirhan, G. (2005). Attitudes toward physical education and class preferences of Turkish adolescents in terms of school gender composition. *Adolescence*, 40(158).
- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). Ortaöğretim beden eğitimi ve spor dersi öğretim programında beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı. Ankara.
- Morgan, P., & Bourke, S. (2008). Non-specialist teachers' confidence to teach PE: the nature and influence of personal school experiences in PE. *Physical education and sport pedagogy*, 13(1), 1-29.
- Oktaş, A. (2019). Lise öğrencilerinde beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ile akademik öz yeterlik incelenmesi (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Özyalvaç NT (2010): Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi (Konya Anadolu Lisesi örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Pate, R., Corbin, C., & Pangrazi, B. (1998). *Physical Activity for Young People*. President's Council on Physical Fitness and Sports research digest.
- Phillips SR (2011): Upper elementary school students' attitudes and perceptions toward physical education. Unpublished doctoral dissertation, Columbia University, New York.
- Rice, P.L. (1988). Attitudes of high school students towards physical education activities, teachers and personal health. *Phys Educ*, 45, 94-99.
- Stewart MJ, Green SR, Huelscamp J (1991): Secondary student attitudes toward physical education. *Physical Educator*, 48(2), 72-79.
- Silverman, S., & Scrabis, K. A. (2004). A review of research on instructional theory in physical education 2002-2003. *International journal of physical education*, 41(1), 4-12.
- Smoll, F. L., & Schutz, R. W. (1980). Children's attitudes toward physical activity: A longitudinal analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 2(2), 137-147.
- Şişko, M. ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23,205-210.
- Telama, R., Yang, X., Viikari, J., Välimäki, I., Wanne, O., & Raitakari, O. (2005). Physical activity from childhood to adulthood: a 21-year tracking study. *American journal of preventive medicine*, 28(3), 267-273.

© 2020 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).